



ВЕЛИБОР ВЕЛИЧКОВИЋ

www.sjenica.com

ПРАЗНИК ЗА ОКО
И ДУШУ

*Поезија настаје
у праскозорје
и у предвечерје
људског живота*

- непознати аутор -

МИЛИЋЕ

Милиће је грозд откинут са неба
Нанизани бисер на ђердан Голије
Мирише на кору од мајчиног хљеба
И на очев мелем кад душу прелије

Све његове чари сад у срцу носим
Румене сутоне и ноћи звјездане
Прелазео сам га корацима босим
И док киша пада и кад сунце гране

Зелени предио још у мени бучи
Звече меденице, ударају звона
Та дивна арија срце ми балучи
Љубав завичајну уздиже до трона

Оно ми чини тапију насљеђа
Котарицу јаве и наручје снова
Пут према њему остаде без међа
Милиће је моја духовна обнова

ГОЛИЈА

Као да си канула са неба
Божјом руком сливена у зору
Испод крила орла и јастр'јеба
Распростиреш богату одору

Вјетрови ти с Јанковог камена
Увијају зелене витице
Свака ти је разгнута грана
Пристаниште за зв'језде и птице

Малине ти дају румен лицу
Боровнице модре бистре очи
Рибизле ти красе огрлицу
Ту би поглед свако да замочи

Враћам ти се земаљски бисеру
Жедним оком љепоту да пијем
Носићу те на своме реверу
Једну страну тијела да гријем

ДРУГИ ЗАВИЧАЈ

Његњеве је мој завичај други
Дједови га давно оставише
Протек'о је један вијек дуги
Сјећања ме у њега вратише

Ко ће срцу међе поставити
Жедном оку затворит' прозоре
Лијепе је коријен жилити
Дједовини обићи изворе

Растао сам у чежњи за њиме
Памћење је миљело у мени
Радов'о се ,теби драги Лиме
Ко изгнаник старој успомени

Требало је да ти дођем прије
Да попуним празнину животу
Хоћу сада кад нисам раније
Да објасним ту своју голготу

Распет бијах на точку и коцу
На крилима оба завичаја
Завјет чувах и дједу и оцу
Да сачувам два земаљска раја

Долазим ти пјесмом у походе
Лирске гене понијех са Лима
Златом духа , мој лијепи роде
Да ојачам везу потомцима

МОЈИ ДЈЕДОВИ

Разниза се братски ђердан у Његњеву
са конца прошлога вијека
Из Црне Горе – из Понос Горе у нове
неспокоје
натјера их чивчијска невоља пријека
Са имовином која им стаде у бисаге
пут их је даље водио од бега до аге

Уморно тијело и душу одморише у Вишњеви
крај извора Зебе
Ту им бreme несреће остаде деветстодесете

Бичевима судбине оплетени и наоружани
поносом и муком
стигоше у Милиће
Са срца спустише пртљаг на Кућиште
Спалише скитачко рухо и подмладише се
као лишће

Кад су у Дервиш – беговој дупљи ново гнијездо свили
пored дубаре су прво шљиве засадили
Ракију су као воду пили и тако чивчијску тугу ведрили

Србија раскова сунце дванаесте и оно поче да их грије
Моји дједови Лим замијенише потоцима Голије
Са старим огњиштем у грудима
вјенчаше се са новом земљом
Милиће им од Његњева постаде завичајније

ЖИВОТНИ ПУТ ДЈЕДА ЈЕВТА

Са зелених обала Лима пут га одведе
према сјеверу
Стави за пута у бисаге мирис огњишта
и парче завичајног неба
Пође у непознато, са бојом југа у крви
и главом пуном чивчијских брига
Тегове очаја и наде равномјерно
распореди у души
На огњишту у Његњеву остаде суза растанка
да капа са верига

У Вишњеви прикупи прве радости и понесе
још теже бреме живота

Пут га доведе на Крстово брдо
 На милићку видикову линију
 Наслоњен на Голију,гледао је оком и срцем
 куда да окрене

Вучјим стазама сиђе у Милиће
Ту нађе нови југ и питомињу
Засади своје стабло и оно богато роди
Плодови кад стасаше,изабраше његову
судбину

БАБА СТОЈКА

Хвала ти јуначна,баба Стојка
Што спријечи сеобу у Мраморак
Била си смјелија од бираног чојка
И главна препрека за такав корак

Лако смо пребољели равни Банат
Тешку равницу и јадну низину
Боље је живјети у Милићу сат
Но тамо вијек и неку годину

За све си била велика Мама
Сви смо ти смјерно прилазили руци
Била си човјек,сељанка и дама
И примјер како одољети муци

Нека ти је земља милићка лака
Почивај у њој јер си тако хтјела
Неће ти бити никад хладна рака
Гријаће те тамо наша љубав врела

Срчаношћу је себе оружао
Чистоту душе очима пружао
Човјекољубљем био надарен
И срећом других увијек озарен

Времена је сура ведрином кравио
Вјерске празнике срцем славио
Лијепом мишљу раскив'о неслогу
И служио само истини и Богу

Снагом Прометеја стизао је на другу обалу
Све чворове живота умио да одријеши
Од бола је правио пјесму, од несреће шалу
Све је могао да уради само кад ријеши

ХВАЛА ТИ,ОЧЕ

Драги оче,благослове живи
Долазим ти вјечном дому често
На срце се као лијек приви
Света кућа – твоје гробно мјесто

Док зрак трни на храстовој крошњи
Помно пратим на свијећи пламен
Одјевен сам у народној ношњи
Тако чувам своме роду знамен

Са поносом твоме гробу хрлим
Немам рашта себе да се бојим
Пуним срцем љубим те и грлим
Са Урошем,прауном твојим

Твој лик живи у мени дубоко
Племени ми , и живот, и дјело
Пуни душу и храни ми око
И топлином грије ми тијело

За мој усуд, теби оче, хвала
Никад нећу због тог' зажалити
Твоја ген ме ка том циљу звала
Усуд шта је, него пјесник бити

МОЈА МАЈКА

Моја мајка је од накита носила
 ђердан од брига
Лице јој је било забрађено добротом
Срце љубављу исписана књига

Из црепуље погаче је брала
Качамаром бакрач миловала
Испод сача руменило крапа

Сва у закрпама умора
 чекала је ред за спавање
У зору је прва устајала и уз жубор
 дисања дјеце
 плела наглавак дана

Боље дане од жеља је прела
Урнек рада узела од пчела
Смијех жњела са сунчаног врела

Муку је сама трошила , а радост
свима једнако одламала
Мајка моја – вазда бригама ођердана

МАЈЦИ

Мајко моја, копни те вријеме
Храстови се изнад тебе шире
Помисао на тебе грије ме
Кад у срце сјећања завире

Осморо си оцу даровала
Њивила их бригом и млијеком
Ведре дане од Бога им крапа
И клела се њиховим вијеком

Здравље ти се потроши у муци
У колиби, изби и дубари
Са вретеном и клупком у руци
Не осјети кад живот остари

Кудјељом си леђа исправљала
Колијевком збијала рамена
Рубље прала, обојке трљала
Све док није пристигла замјена

Штругља ти је истезала руке
Над српом се циједило лице
Гребенима извлачила звуке
Све док зора не погаси свице

Мајко моја, копни те вријеме
Храстови се изнад тебе шире
Помисао на тебе грије ме
Кад у срце сјећања завире

ПУСТИ СНОВИ

У сан ми је мајка долазила
Донијела кошуљу везену
Сва у б'јелом као горска вила
Лице скрила под златну копрену

Испред зоре и оца сам снио
На Брњашу као некад стиже
Да га грлим жарко сам желио
Али не хтје да ми приђе ближе

Сву ноћ су ме походили мили
Пунили ми један дио душе
И тек што су на срце се свили
Сат зазвони, снови се просуше

БЕЛОВИЋИ

Куће су им на скуте Голије припучене
Једни другима долазе лаким кораком
Стално тако тумарају им ђовде намучене
Никако да потрефе пут ка животу лаком

Леђа су им повијена од врећа и брига
Глава пуна позива, пресуда и рјешења
Руке подале од улара, јарма и тељига
Стомак припијен уз кичму од кошења

Једнако милују дијете, коња и рало
Лице огледају на планинско бистро врело
Осм'јехом љубе младунче и воће процвало
Планина им подари здравље и грло весело

У соби кад запјевају, лампу угасе
Коло кад заиграју, под се гиба под њима
Муштулук мушке принове шенлуком огласе
За женско једва превале:
"Нек је здрава и жива"

Њих боли покис'о вршај и сијено у завали
Јевтино продати волови и озимачна крава
И кад на суву бразду молукава навали
Све их више боли, него њихова болест права

Тежак је и аићан њихов програм живота
Са славе оду на даћу, са свадбе на мобу
Боже драги каква би то била дивота
Кад би могли да дрмну неку с ногу
и на своме гробу

ЗЕМЉО МОЈА

Земљо моја , на југу Европе
НАТО варвари данима те руше
Из даљине бомбама те кропе
Непријатељи човјекове душе

Са свих страна стижу ракеташи
Нову срамоту себи да упишу
Правду насиљем кроје бомбаши
На твоја добра сулудо кидишу

Небом крстаре злокобна јата
Мисија *Милосрдног анђела*
Из борбе Давида и Голијата
Тешко ћеш изаћи здрава и цијела

Ти си, попут бора , усправна
Сили пркосиш снагом отпора
Антички здрава, бесмртна и славна
Браниш и чуваш оно што се мора

Космет је твоје духовно огњиште
Родно мјесто поноса и опстанка
Постало је српско судбинско поприште
Цијена слободе и крвавог данка

За твој опстанак Господу се молим
Са твог огњишта сунце да ми сија
За те ћу да живим, да патим и волим
Све док се будеш звала С р б и ј а

Ратно прољеће, 1999.

ШТА БИ СРБИ БЕЗ СВЕТОГА САВЕ

Шта би Срби без Светога Саве?
Што и Исток без неба и зоре
Како бисмо просвјетлили главе?
Да не бјеше наше Свете Горе

Вођен Божјом руком светитеља
Смјеран монах Хиландар подиже
Под окриљем Христа Спаситеља
Праву вјеру свом роду уздиже

Српској Цркви самосталност даде
Православљу темеље учврсти
Злом јересу смјело на пут стаде
Дође главе нечастивој врсти

Служио је Богу и ближњима
Подизао цркве и храмове
Архимандрит међу монасима
Просвјећив'о кћери и синове

Чисте душе, друштвен, а усамљен
Скроман,мудар и насмијан ув'јек
Узор свима и дјелом прослављен
Народу је своме био лијек

Мирио је браћу и велможе
Омиљени монах Ватопеда
Ка том циљу Господ им поможе
И његова духовна бесједа

Бог је љубав, подсећаше често
Души храна побожност и слога
Чему стална борба за пријесто
Ко брата не воли , не воли ни Бога

Тврди основ он књизи постави
Јер уз цркве подиже и школе
Српској дјечи у завјет остави
Да му кличу, љубе га и воле

Вратимо се христоликом Сави
Вјечној зубљи духовне свјетлости
Тако ћемо бити народ прави
И достојни Његове светости

СЈЕНИЧАНКА

Са твог лица руди зрачак зоре
Тама ноћи измиче ти с пута
Засвијетле долине и горе
Када прођеш сјајем огрнута
 Таква ничеш из повоја дана
 Сјеничанко, очима убрана

Куда шеташ и вјетри мирују
Перивоји на те замиришу
Са неба ти зв'језде ћердан кују
Ради тебе и пјесници пишу
 Таква чуваш сву љепоту дана
 Сјеничанко, од чежње саткана

Постала си снага мојих снова
Мила пјесма што ме јутром буди
Кад те видим рађам се изнова
Нова љубав у мени заруди
 Таква сијаш до смираја дана
 Сјеничанко, надом овјенчана

БОЛНО ПРИСЈЕЋАЊЕ

Понекад се сјетим тебе
Као добре,старе пјесме
Тако гријем самог себе
И разбијам болне несне

Не пронађох пут ка срећи
Ти ми оде другом,драга
Живот би ми био љепши
Да т' пренијех преко прага

Није ми се тада дало
Да освојим срце твоје
Сунце би ми љепше сјало
Гријало би нас обоје

Још су живе старе ране
Што их мени ти зададе
Сада смочим оне дане
Остацима пусте наде

СТАРА ЛЈУБАВ

Далеко је ово присјећање на те,
увијено у плашт минулог времена
Налазим те још у плићацима сјећања
што чине руменим једно предвечерје

Некад сам топио усне жарачем твојих усана
У цвјетној долини испод фењера свитаца
Бојио сам очи у плаво твојим зјеницама

Остао сам да смочим тугу растанка

Дошао бих ти опет у смирај нашег дана
Звијезде у ђердан за тебе да нижем
Донио бих ти поклон у прстима
што дрхте у плими осјећања

Љубио бих те опет једно вече
попрскано златним ђинђујама
Утиснуо бих ти топлину полутара
у жељи да зиме никад не буде

ЉУБАВ У ЗАВАЛИ

Јасиковац прегршт сунца попи
Откоси га угржени грију
Нас двоје смо на плашћење пошли
Кораке нам златна роса кропи
У грудима млада срца бију

Копнио је простор покошени
Купао нас мирис по ливади
Засукасмо покривач до пола
Образи нам знојем орошени
Нигдје вјетра да нам их охлади

Рада сити, а гладни љубави
Упадосмо у постељу цвјетну
Покрисмо се сунчевом завјесом
Неки немир настаде у трави
Нов посао тамо се заметну

Она пласти, ја вилам жестоко
Ври пожуда на обадве стране
Испод мене она окрилати
Ја забодох *парожак* дубоко
Страхујући да неко не бане

ЧЕКАЈУЋИ НОЋНИК

Обрисана сенија гувна цио дан је копитама
и излизаним налчама убадана
Снопови јечма су се крунили на тенане
као златне гроње

Богдан и Спасенија су премјештали куку
испод гриве и на смјену тјерали коње

Кад се поред стожера згрну:
куп жита, плеве, клачине и зоне,
они сједоше умор и зној да отклоне

На западу се утулише запаљене поњаве облака
и запреташе сунце

У чекању ноћника да овију жито ,
спустише се у меко јечмено рунце

Два гладна госта приступише љубавној трпези
Њој бљеснуше очи и заиграше рајске јабуке
из раскопчане блузе

Њему крв надође и набрекоше вратне жиле
Везаше погледе у завезак мртви

Снага жудње под своје их узе

Његове жилаве руке , навикле да побијају коље
и савијају пруже,

обгрлише снажно њене обрине

боје праскозорја и вруће

Зашушта јечмена свила испод два крилата тијела
што се испод блиједог звјездовеца ломе и горе цијела
Уста, која су ваздан псовала, спојише се
и измијенише мед из бисерних врела

Кад се оконча и овај *вршај* и ноћник низ долину крену,
они скочише на ноге у једном трену
Спасенија стреса сламу са себе захвална своме
Сељаку Краљу

Пуна је слаткога стида и среће
што ће идуће јесени моћи
поред гувна да подоји будућег козбашу
или брзоруку ткаљу

ПРВО НАСТАВНИКОВАЊЕ

Ученицима петог разреда
Осн. школе “Недељко Кошанин”

С оне стране планине Голије
У септембру шездесет и пете
Поче срећа душу да ми грије
И судбина животопис плете

Школска зграда у Средњој Ријеци
Била ми је прво радно мјесто
Ту годину ја посветих дјечи
Све им дадох, не оставих ресто

Срећним су ме учинили кратко
Мирко, Драган, Мишо и Зорица
Бошко, Јово, Љиљана и Ратко
Стојан, Предраг, Слобо и Борица

И сви други из малене чете
У мом срцу оставише име
То су данас успомене свете
И прилика да се дичим тиме

ЧИЧА

стрицу Тодору

Тодор му је било крштено име
За наше три куће бјеше само Чича
Увијек сам се поносио њиме
О њему и данас са љубављу причам

Два сунца су ме подуго гријала
Једно са Косе, друго са Цклада
Његовим доласком кућа је сијала
Минула срећа са њим бјеше млада

Лице му је било доброте извор
Ријеч из уста жубор љубави
Топли му бјеху, и пјесма, и говор
Јер бјеше стишан и благе нарави

Скромност му је била у животу мјера
Са оним што има радо се мирио
У густим брцима осмјех се ширио
Дивног оца, мужа, стрица и дјевера

НА БРАТОВОМ ГРОБУ

брату Ратану

Свијећу ти кад год могу палим
Гроб милујем срцем и очима
Сјећањима могу да захвалим
Што још живиш у мојим мислима

Са тобом сам тајне дијелио
Што жуборе сад у мојој глави
Много ли сам пута пожелио
Да те видим у сну ко на јави

Снагом срца око ћу да молим
Да ти сузе по гробу не сије
Све док живим ја ћу да те волим
Сузом боли лијечит' не смијем

Увијек ћу твоме гробу доћи
Да ћутањем отрпим несрећу
Када будем у стању немоћи
Ватром бола палићу ти св'јећу

КАЗАНЦИЈЕ

стрицу Миљану

Три дана смо мученицу пекли
Стасалом цибром прелагали казан
То да обавимо тврдо се зарекли
Ни минут један да не прође празан

Пробали смо капи чим лула заплаче
Увијали главама и чела мрштили
Чекали точурак да потече јаче
Како би нервозу нечим лијечили

Стриц је фуруну хранио дрвима
Изношење цибре каткад помагао
Чим би осјетио боли у крстима
Сваку помоћ тад би одлагао

Најзад угледасмо препечену меку
Сркнусмо и љуту од двадесет гради
Указасмо почаст душевном лијеку
Уложеном труду и слаткој заради

ДАН ПОСЛИЈЕ ИЗЛЕТА

пријатељу Бојкану

Како да се вратим још једном у јуче
Како да осјетим сву ону свјежину
Сада ми самоћа црно клупко суче
Душу увлачим у нову празнину

Ракија је ту, ал' сад није наша
Све ђаконије и сад су на броју
Преда мном цвили уплакана чаша
Тражећи у себи ону стару боју

Умјесто ватре пуцкетају жеље
Главом жуборе дамари природе
Туга сјећање почиње да меље
Звук ће самоће уши да прободу

Соба ми је пуна празнине и јада
Што бијаше лијепо остало је тамо
Помисао на излет све ми теже пада
Камо наше јуче? Камо? Камо? Камо?

Карајукића Бунари, 1973.

СТАРИ ДРУГАР СА ЧЕМЕРНА пријатељу Николи Бошковићу

На ливади, њиви ,у воћњаку
У цик зоре моли за видике
Прво иде к оближњем рибњаку
Успут ниже завичајне слике

Честит сељак , домаћин и радник
Крепког хода и простран у души
Ко хљеб добар племенити патник
Берићет му у срцу пјевуши

Шајкача му увијек на глави
Изнад чела у насљеђе оста
И у раду, и на Крсној слави
Сретала је:странца, брата, госта

Груди кити сељачким ордењем
Златно сјеме из руку му ниче
Срастао је са таквим знамењем
Ведрога лица новом дану кличе

На мапи среће пронашао путе
У седлу пјесме језди к висинама
Љубав закачио о срчане скуте
Да буде топлије, и њему, и нама

Глас укива у кичму вјечности
Ноћу касно и у јутра снена
Завичају кличе од радости:
“Ој, Чемерно, ливадо зелена!”

Топлим звуком мелодије сије
Пуни њедра сунчаног присоја
Заљубљене дивном пјесмом грије
“Ој, Зорице, Зоро моја!”

Горке мисли у благост претаче
Тону пјесме даје ткање ново
Глас му бруји снажније и јаче
“Широко је лишће ор'ово!”

Тако плете лаворов вијенац
За будуће српске нараштаје
Из кога ће ницат' првијенац
Да сачува старе обичаје

СИНИЈА

Наша породична синија била је окачена
о куку поред врата
Био је то велики жути ореол на брвнима спаса
Дуго су је уносили у собу три старија брата
Ми смо чекали за њом да оброк стаса

По њој је мајка развлачила јуфке за питу
Сушила пилав
Мијесила гурабије
Чефурила чашом колаче за пакет војнику

Отац је по њој разгрт'о зрна пшенице
Чељадима дијелио месо из лонца
Издавао заповијести
По њеним ивицама палио свијеће за Задушнице
Са ње попио и неку чашу ракије
кад догна товар из воденице

Ми смо око ње најприје гутали мирисе хране
Чекали тигањ попаре
Бакрач куваних кромпира
Ђасу туршије
Локум шећера
Погачу из црепуље земљане

Синијо наша,
Ти ,која си била полазна и крајња тачка
породичног животног пута
Живјећеш у мом сјећању на брвнима
Попут великог дуката жута

Огњиште је било централни дио
земљаног дијела куће
То је био стожер живота сеоске породице
Поред њега је свима било у души вруће

Било је ограђено каменим плочама
Испуњено угарцима ,пепелом и жаром
Гост се прво сретао са тим божјим даром

Над њим су висиле чађаве вериге
Кућни симбол истине и правде
Кроз њих се из вјеровања пила вода
Од болести грла да прођу бриге

Између плоча у жару жуборио је
 лонац земљани

Његова мирисна утроба могла је сву
 чељад да нахрани

Троноги садак поред огњишта
 радовао се тепсији и сачу

Црепуља је са вреле плоче сваког јутра
 на свијет доносила румену погачу

Из његове шипраге смо вадили
 печене кромпире и половине тикве

Са жара печењацима сладили гладна уста
Све су то данас дивне успомене
И жеља пуста
На гредама су сушене дуге, савијени тељизи
и запете виле
Са тавана од топлоте капала мрс
На плетеној љеси сву јесен мирисале
филије крушака и “пожегаче” шљиве
Око њега је домаћин уочи Божића проносио сламу
Дјеци која пијучу бацао орасе и бомбоне
На њему је бадњак требао да прегори
прије него што чељад сан обори
Полазник је прво прилазио њему и таркао угарке
У собу је улазио без једног опанка
огрнут губером
Око њега је доведена млада трипут кружила
Потом улазила у собу са дјевером
Гријех је било опсовати огњиште
Није му се прилазило неумивено
Оно је било кућно светилиште
То је било свима знавено
У њега се домаћин клео
Око њега се живот плео

СЕЉАК И РАЛО

Сељак је сјекиром расанио брезу
У њеном стаблу гредељ бегенис'о
Са мјеста сјече са влаком је збрис'о
И кичму рала ставио под резу

Кроз гредељ је вјешто униз'о козалац
Удјенуо ручицу с лопарицом крутом
На врх натакао раоник к'о жалац
И кренуо у бој с храстовачом жутом

Каишао тако земљи тврда њедра
Кључаницом бразди дубину усјек'о
Поставак клизио кроз бусења једра
Да житу буде комотно и меко

На волове у јарму викао питомо
«Ај, брате мој, ај корисан био»
Они вукли рало, кретали се тромо
Да му узору што је наумио

Рукуницом снажно окретао рало
И дубио бразду да му род донесе
У томе рвању и вече је пало
Из опанака земљу да истресе

ТРЛИЦА

Одавно се у Милићу није чуо глас трлице
Иструли су дијелови ове прости направице

С чељузгама и са трлцем
 конопљи је кости мљела
Да јој власи добро спреми
 за гребени и за прела

Мокро сноплје из мочила нико више сад не вади
По ливади да се суши од сванућа док залади

Све прошлости сад припада
 па и њена дивна пјесма
Нико више неће видјет ни лоздера ни повјесма

ОЧЕВА ДУВАНСКА КУТИЈА

Више у рукама него у џепу
Оцу је вјерни сапутник била
У сваком животном процијепу
Најбоље рјешење налазила

Мутно у души често му бистрила
Некад зеленим, некад жутим благом
Много пута га са собом помирила
И испунила неком новом снагом

И кад би га наљутио зијан неки
Осм 'јех је рађала под густим брцима
Мијењала тако његов *суд пријеку*
Радост доносила у нашим срцима

Сада почива у фиоци , сама
Без крџе,папира и мириса дима
У њеном зијеву господари тама
Име јој станује у мојим грудима

ЈЕДАН РАДНИ ДАН СТРИЦА МИЉАНА

Мој стриц Миљан често је на клади
Чим устане узима сјекиру
Држалицу руком поглади
Поглед простре по чаиру
Смишља шта ће да ради

Кад изађе из авлије, сједа на кладу
Вади паклицу « мораве » из џепа грудњака
Цигара му на доњој усни гори
Пухољ се расипа преко чарапа и опанака

Читаву радионицу пренио на кладу
Брадвом разбије
Турпијом обрије
Тестером поруби
Сврдлом издуби
Просијеком повади
Ђељом углади

Око њега зашиљено коље
Истесане баскије
Јаворов јарам крило му грије
Брк му се вазда смије
Тако ради мој стриц Миљан
Домаћин са Голије

ЗАТОРНИК

Он обиђе тор и халакне два - три пут
Тако одагна дивину далеко
Потом отвори климава врата кућера
И завуче се под губер и ћебе меко

То његово ноћно боравиште
Судбина не дарује свима
Његов комфор није баш завидан
Али зна да грије мирисним њедрима

Кад се спусти на постељу све утихне
Каткад залаје пас ил' синцир звекне
Заигра звук меденице на врату краве
Или на знак овце неко младунче блекне

Стока у сласт прежива дневну пашу
Мјесечина се точи на снене предјеле
У сан му се уселе њене влажне дојке
Он међу њима гаси жеље вреле

Негдје у цик зоре *радило* му порасте
Брзаци крви зажуборе у прстима
И док небо просипа ђинђуве са капе
Он на сламу излучи кћерку или сина

КОСИДБА

Од густе траве набрекла ливада
Цвјетови жар по њој просули
Сељак скида косу са гране
Косиште и рукељ руком милује
Гривну водом залива
У брусару сипа воде свјеже
Убацује брус и намакач
На ливади ће за ногу да је веже
Жури да коси док је хлада

Коња припиње на крају ливаде,
у окрајку
Забада наковањ у земљу
Косу тијелом завија
Чаканцем извлачи жицу од врха до пете
Брусом је с обе стране измилује
За њом се повије
Зеленој војсци трава
почињу главе да лете

Ливада је испила дарове облака
и снагу сунца
Постала густа и једра
Косач јој цијелог дана
у раскораку дријеши њедра

Звони смијех звонца
Типац се опире тврдим ђубама
Најлакше падају попове гаће и главе петровца
Џијелог дана косача прати шапат траве у откосу
Када свици фењере запале он прекида са радом
Ствари скупља у бисаге,
Узјаше коња и на раме подиже косу

У КРИЛУ ГОЛИЈЕ

Огрнут сунцем гледам предјеле
Росом окупане овога јутра
Љубио бих те простиркѣ вреле
Ништа да не оставим за сјутра

Коса фијуче у топлом долу
Трава и цвијеће леже у откосу
Саосјећао сам у њиховом болу
Спуштањем руке на ливаду босу

Гвоздени оркестар рапсодију свира
Цвјетни откосу у свом болу ћуте
Смрти пркосе балови лептира
Кружећи смјело изнад косе љуте

ЈЕСЕЊЕ ЈУТРО У ЗАВИЧАЈУ

Дрхте немирне јасике у шареној дољи
опшивеној сунцем

Протежу се пробуђене трешње
Разгрћу своје црвенкасто перје

Сунце оруменило јутро
Бјелина се прострла по
широком земљином длану

На пропланку се ломе вјетрови
у љубавној игри
Сребрне плесачице играју по коси
Птице припремају концерт радости

БРЊАШ

Бијаше то коњ муња
Сапи му широке, ноге снажне
Губица жута као дуња

Са оцем је био, и у слози, и у рату
Некад му је катилски дијелио ударце
Некад му се обраћао као брату

Силно је орање влачио
Стогове жита мрвио до зрна
Пријесјеке празнио и наћве пунио

Петком је под товаром пуне јанџике
у антрешел доносио
За вријеме свог коњског стажа
три стеље на самару потрошио
и никад садно није добио

Свадбама се радовао више од сватова
На звуке бубња и кланета играо је по Коси
Више је волио муштулуке да граби,
него из јабане младу да носи

Кад је кућа остала без њега,
три дана су чељад туговала
Замјена није била ни налик на Брњаша
Јер, бијаше то коњ муња
Оштар као бритва, а миран као снаша

БАЉОВ

Везан тврдим синциром за колац поред музара
 поваздан влажи сунце језик му исплажени
Прегризао би он те газдине окове
 кад не би били бригом обложени

Празно корито му до сутона око боде
Кад се ватрена тепсија неба хладне
 и домаћица кући дође
он ће за оброк добити прегршт трица
 и кофу воде

Ноћу га чека ћоше препуног тора
Ту ће под млијеком мјесечине да му звони
 срце у језику,
а ноћ леђа да му хлади све док не пукне зора

Сјутра ће поново на псећој стази живота
 да слива у очи даљине из којих зове љепота

ВОЛОВОДНИЦА

Шта се то око колибе догађа ?
То Срнда други пут повађа

Све је устало као на узбуну
И бикови, и јаловци, и јунци
Свако је своје оружје потег'о
Неко пун *сврдо*, неко *бургију* празну
Шта је тај волујски збор прег'о?

Бунгија се дигла по музару и тору
Ломе се љесе, прескачу плотови
Урнисаше нафаку
ти исфашани створои

Ускоро престаде и тај изненадни ломот
Домаћин веза роспију влачегом за плот
Сада 'Пароња на миру направи увертиру
И свој *сврдо* трипут забодe тврдо
Да више не повађа
Ето шта се догађа

ЦРНА ГРИВА

Азгин пастув своју муку мучи
Како себе негдје да изручи

Кофиста се и ногама копа
Некуда би сад из ових стопа

Припели га у питомој луци
Домаћину да буде при руци

Досади му, и припон, и трава
Отрже се, оста без оглава

Црна грива зарза крај воде
Кад јој пастув бану у походе

Он је зубну па јој приђе ближе
На ноге се помаман издиже

Савише се леђа бедевље
Од закивка *витешке чивије*

ЗАДУШНИЦЕ

На гробље одосмо то поподне
Сакупи се ту цијело село
Површине гробова постадоше родне
Свуда се нуди пиће и јело

Пијемо за покој њихове душе
Чашама ракије многи себе грију
Они што више у грло сасуше
Не знају више за чију душу пију

Свак' се нашао у улози госта
Ни смијех више нико не крије
Хране и пића дао Бог доста
Многима их више жао није

ЧИКА - ЈЕВРЕМОВА СМРТ

Венуо је заједно са јесени седамдесет и осме
Очима је миловао путеве дјеце као
 баштован вреже
Стално у нади да ће се рођена кост
 уз њега наћи кад му је најтеже

Шкрипале су му у срцу вратнице и резе
Дјецу му, веле, далеко приковале
 радне обавезе
Пун очинске туге и бола, питао се:
“Какви су то синови и кћерке?
Јесу ли то стасали орлови што рано одлете
 и забораве гнијездо
Или су то чудовишта што не осјећају
 мирис колијевке?”

Сјутра ће на вијест о смрти просути
 обавезне сузе и обући кошуље црне
Биће то богатство стида и чекање прилике
 да им се тако врне

МЕЂА(Ш)

Косом ил' српом прекорачи међе
Као да га неће стићи гријеси
Угиње раменима и подиже вјеђе
Како баш њему то да се деси

Куне се на здравље и своју дјецу
Лаже. Не придаје важност ничему
Не полаже рачуне ни Богу ни свецу
Камо ли своме братству и племену

Оно што има , вазда му је мало
За туђе би дао и луду главу
Није му до части и образа стало
На суд му је поћи као на славу

ПРВА ПЛАТА

Од прве плате мајци сам купио тестију за воду
Многе сам јој поломио
Оцу купих бритву са кошћеним корицама
Двије сам му сатарио и због тога ћутеке попио
Брату сам купио нове уларе за волове
Дуго их је жељковао и о њима говорио

Свима су ти први дарови били мили
Касније сам бивао све опрезнији
 како се не би навадили

ЛОВЦИ ИЗ ГРАДА

Често недјељом из града изађу
Џупе по путу , околo њуше
Завлаче се свуда да нешто нађу
Одмерају ногама, звокоћу и пуше

Керове мазе. По длаци гладе
Воле их више док лов траје
Они их лијече од досаде
Воде далеко од градске граје

Кад сумрак крај лова означи
Кућама се враћају без свједока
У очима донесу трагове дивљачи
А у ногама влагу потока

ДВОЈНИК

Човјек је често у себи удвојен
Први дио лажнијем обложи
Онај што нам нуди вјешто обојен
Најбоље читамо на својој кожи

ПОЗИВ У КАФАНУ

Јаране мој, пријатељу стари
Не зови ме данас у кафану
Са платом лоше стоје ствари
Све је пошло у ђавољу страну

Ћеса ми је назебла од промаје
Мисао стежена клијештима наде
Вријеме обмане око мене траје
Ствара ми нове болове и јаде

Ако се извучем из овога боја
И радост у мени поново оживи
Испићемо нову чашу неспокоја
Живот до краја мора да се живи

Вријеме инфлације, 1993.

НЕОПОЗИВА ОСТАВКА

Синоћ сам газио дим до кољена
Жеље гасио на ломачи труња
Усне ми љубила цигара вољена
У тами пуној пригушених муња

Ријеч преточих у заклетву свету
Страсти утишах снагом одлуке
Све то предадох тврдоме завјету
Да се ријешим добровољне муке

Сада чин оставке задовољно кушам
Гаравим плућима радости доносим
Њихово шкрипање сада мање слушам
И чврстом одлуком све више поносим

СМИСАО БЕСМИСЛА

Празан лонац кипи на огњишту
Огледало чува разбијено лице
Хероји крпе рупе по бојишту
Вук у доколици мрести зазубице

Од терета напукла небеска греда
Земљу залио облак плаве наде
Жеље се грију у коцкама леда
Носиоци правде прекршаје саде

На леденој њиви жито презрело
Бикови зору буђењем попасли
Небо жарачем љетину испрело
Из сувог пања ластари израсли

У ОЧЕВОМ ДОМУ

У очевом дому сад не живи нико
Вериге крваре над огњиштем старим
Да живим без њега још нијесам свик'о
Лакше би ми било да за њим не марим

У соби шкрипе астал и столице
Нем и паучина дочекују госта
Очима милујем чађаве полице
За уморно срце то је туге доста

Под иконом зрдавица угасла
Отац ју је његовао дуго
Није знао док су дјеца расла
Да ће завјет прерасти у друго

Крај амбара пас не лаје више
На дувару гуштер се не грије
Црну сламу сад не плачу кише
Мјесто дима празнина се вије

Око куће дигла се коприва
Гдје су расли калопер и селим
Сад у мени тиња рана жива
Тугу немам са ким да под'јелим

Очајање како да натпјевам
Зар оваква слика ране да ми вида
Снаге немам јаву да одсн'јевам
Од свега што видјех, срце ми се кида

КУЋА У КОЈОЈ СЕ РОДИХ

Са њеног крова узлијећу птићи
Из ледене таме зраче успомене
Ако је не видим казна ће ме стићи
Живот ће брже у мени да вене

Она је сада ризница празнине
Кућа змијског чешља.Завичај паука
Постала је живи расадник горчине
За рођене у њој срамота и брука

Када се нађем пред њеним прагом
У душу наспем са брвана злата
Срце ојачам њеном снагом
Очи урамим у оквире врата

Тако већ могу некако кроз живот
Да носим боле и ожиљке рана
А кад ми тијело урасте у њивот
Све ће на Коси покрит земља врана

СЈЕЋАЊЕ НА МАЈКУ

Протекоше године к'о трени
Откад си отишла тихо и без крика
Остаде сјећање да траје у мени
И призива црте твога драгог лика

Чекала си ме с дланом изнад ока
У шапату врелом и молитвом благом
Увијек брижна , у души широка
Пред вратима избе, ил' пред кућним прагом

Сада, драга мајко, кад одем у село
Мјесто тебе оком кућни праг пољубим
Срце ми испуни неспокој цијело
Сјећање на тебе још више продубим

РАСТАНАК СА ОЦЕМ

Растали смо се те позне јесени
Он ледног чела , ја у ватри бола
Тај снијежни дан још живи у мени
И до гробља шкрипа расушених кола

Ковчег примише ледна њедра земље
Са оцем одоше љубав и праштање
Њему припаде црни простор мемле
Мени остадоше туга и кајање

Требало је чешће да га обилазим
Да му набавим што му год затреба
На сваки позив брзо да одлазим
У самртном часу да будем уз њега

ПИСМО ОЦУ

Драги оче, успомено жива
Јављам ти се са нашег огњишта
Твој мукотвор стално ме дозива
Сад сам свједок његовог судишта

Имање ти растури диоба
Два пута се браћа дијелише
Након тога убрза сеоба
Свима доста, некима превише

Да је човјек дужан завичају
Твоја дјеца за правило неће
Свету дужност не хтјеше да знају
Више воле бетон него цв'јеће

Оставише искрчене њиве
Окренуше леђа твојој муци
Храстови ће брзо да оживе
Поново ће завијати вуци

Стара кућа већ је на умору
Никог нема да јој лијек даде
Истрле се чежње ка извору
Издадоше шестородне наде

Над кровом се лемежђе распало
Око прага коприва се шири
Сав је живот у кући застао
Испод греда љут непребол пири

Ни огњишта, ни верига више
Ни наћава са петловим крилом
Празан простор сада паук пише
Све се овдје обукло сивилом

На простору гдје смо се родили
Тешка чама за срце ме штипа
Црно ребро шашовца сад цвили
Што га сипац с пајанте засипа

Твој рукотвор суд је избушени
Са кишом се моја суза слива
Само стидом бићемо спасени
Драги оче,успомено жива

ДРУГО ПИСМО ОЦУ

Поново ти, драги оче, пишем
Доста бола имам да ти кажем
Након тога лакше ћу да дишем
Морам тако себи да помажем

Родна кућа све се више руши
С крова слама на огњиште пала
Скупило се чемера у души
У оку ми суза засијала

Тражио сам од браће пристанак
Да покријем наше свето здање
Сада плаћам свој кржави данак
За доброту и пусто незнање

Три небрата, непросто им било
Забранише наум да остварим
Убише ми што ми бјеше мило
Оставише срцем да крварим

« Главу горе, милићки пјесниче »
Тјешила ме са Голије вила
« Горко сјеме из утробе ниче
Мајка ти је душмане родила »

Није лако разумјети вилу
Повјероват' у њене адуте
Одрастоше л' у мајчином крилу
Мила чеда или гује љуте?

Ваљда ће се дозвати памети
Пакост ником није дала рода
Разумјеће онај закон свети
Ко брата не воли, не воли ни Бога

На очевом гробу у Милићу, 2007.

РОДНА КУЋА У ПЛАМЕНУ

Ноћас моја родна кућа гори
У пламену гори ми и душа
Кад ноћ кобна примакне се зори
Њен темељ ће постати грмуша

Ватра гута експонате драге
Сандук , наћве,икону и рало
Штругљу, лопар, костретне бисаге
Колијевку, гусле и гудало

Гута самар, јарам и трлицу
Стап, тестију, заструге и лонце
Петролејку, синију, карлицу
Разбој, ројлу, ножице и звонце

Гута ступу, дрљачу, просијек
Сач, тепсију,бардак и гребени
Гута оно што је срцу лијек
Кревет, ирам и губер вунени

Гори санак о етно музеју
Све се у плам и пеп'о претвори
Нек' небраћа са тим се угреју
Нек' им савјест кајањем прозбори

Ја ћу жалит' ту ризницу драгу
Све док будем набрајао дане
Очи пружат' к изгорелом прагу
И *видати* отворене ране

Ноћ у Милићу, 2.априла 2008.

ЦРКВА ЈАБЛАЊЕ

Заравнише ти темељ некрсти црвени
Простор испунише коровом и бруком
Свето осјећање у теби се скамени
Несташе портали под поганом руком

Погром издржа понеки камени крст
Да свједочи о теби послије нас
Упери, Боже, на све кривце прст
Да себи некако изнудимо спас

Причест смо примали
 под твојим сводовима
Неспокоје богомољама лијечили
Душе снажили мирисним плодовима
Крај тебе се рађали, у теби крстили

Безнаднима си била једина нада
Несрећнима уточиште и утјеха
Сада те посјећују бијела стада
А ми се пунимо ранама гријеха

Преци те вијековима чуваше
Испод крошања јаблана и бреза
Ми ти узесмо што ти они даше
И покидасмо што нас за њих веза

Опрости нам лудило Света Мајко
Са којим живјесмо пола вијека
Ошини по нама дебело и танко
Савјести нашој сад треба лијека

НАД РУШЕВИНОМ ЦРКВЕ СВ.АРХАНЂЕЛА У СЕЛУ БЕРИШИЋУ

Ово је Црква расутог каменог тролиста
са отисцима бесмртне руке неимара
Ово је болна љепота
- већа од нашег безбожног живљења
Ово је разбијени бисер са огрлице
зелених голијских брегова
што издише у корову густог растиња

За њен спас,обраћам се Богу у нама и изнад нас
са надом , љубављу и молбама
Једини Господе,
Научи ме како да пробудим срца
и мисли твојих вјерника
што тињају под пепелом заборава
Како да отоплим ледене и дозовем невјерне
да овај Свети храм, што претури
варваре старе и нове, у живот врате

Спаситељу мој,
Знам да имаш посла преко главе
Више ти се обраћају они што те псују
од оних што те воле
Учини да страдања Цркве Св. Арханђела
у селу Беришићу
не постане вјечно

Помози да глас из њене распукле лобање
 једном допре до Оца и Сина
да распорене камене шавове у тијело цркве споје

Охристи нас и осрби да се више не гасимо
Врати вино причешћа у просторе олтара
Без њега смо без коријена и закона
Одвој црквена од овнујских звона
 и испуни мирисом тамјана
 простор око светог амвона
Око чега ће браћа да се окупе, Сведијећи Боже,
 кад је све друго без разлога и циља

Напомена: У збирци пјесама «Огњиште» погрешно су
у наслову ове пјесме уписани назив и мјесто Цркве.
Аутор се потрудио да дође до тачних података.

КРАЂА

Понекад одлазим у родно село затвореној кући
груди да просушим

Преко дана је пуним сунцем
Ноћу сипам мјесечину

Из села су ме пратили куда каним
Да ли сам накас код првог или даљег комшије
Знајући да се само љубављу браним
украли су ми два балона љуте ракије

Можда је требало да зачакнем прозор
и врата замандалим

Оне без духовне кичме,
што бауљају до пуног корита,
тако да зауставим

Одустао сам да пријавим крађу
Да кунем или молим
Пјесмом ћу најбоље открити
њихове закопане душе

Тако ћу лакше и бол да преболим

Украли су ми само оно што се пије
Оно што њихове зарђале очи
може да угрије

Оставили су вериге и огњиште
Жижак у кандилу и икону Свете Петке
Воћњак и кромпириште

Нијесу могли скинути са Шарског крша
 златну колајну
Нити су успјели да ми однесу
 љубав завичајну
Под плавим поклопцем неба,
 сачувано је оно што ми треба

СТРИЦ СЕ СЕЛИ

Сирена је најавила долазак камиона
С малом душом измиље више Ледина
Из стричеве куће почеше ствари да износе
Посуђе и постељину износи стрина
Стриц издвоји једне грабуље и виле
У папирни џак од брашна зави двије косе
Уздахну кад у руку узе косиште
Требало би много тога да понесе
Али, како понијети огњиште
Како натоварити завичај
- свих љепота извориште

Кад изнијеше икону и гусле
са родбином се поздравише
Бог зна кад ће се видјети више

Посједаше у кабину
Стриц руком обриса очи
Замоли шофера да пође брже, да не мили
Чуће Зекана како рже и Шарова како цвили
То ће га дотући
На срцу ће му пући обручи

Стрина плаче, не патише
Трпа у себе плодове зле судбине
Крајем марама сузе брише

Изљубише очима кућни праг и сљеме
Одболоваше муком стечену имовину
Понијеше у души туге бремене

Међу четири зида
тражиће чиме себе да угрију
Плац од пет ари ставиће им на очи окове
Мјесто планинске воде
одсад ће хлорисану да пију

ОВДЈЕ И ТАМО

У Сјеници сам пустилов у кавезу
Добровољно окован у ланце слободе
Поваздан сањам камен, поток и брезу
И сребрне стазе што ме к' њима воде

Овдје су ми црни звијезде и сунце
Утихли вјетрови и пресахле чесме
Улице ми попиле милићке врхунце
Занимање лишило смијеха и пјесме

Ноћу ме пеку завичајне ране
Преко дана зову зарђале резе
Гомилам тако грозоморне дане
У ризници срца препуног од језе

Никако да ми се небо закајмачи
И да ми набризга виме Голије
Или да ме облак о раме закачи
И студени извор грло да залије

Завичај је празник за моје око
Кад се напуни сунчевином жутом
Све је у мени тада бистротоко
Сласт осјетим и у коријену љутом

Жудим да будем домаћин љепоте
Са пчелама цвијеће да љубим
Душа да се шири од такве топлоте
Јаву да уживам, снове да погубим

ПУТ У ДЕТИЊСТВО

На крилима сјећања у дјетињство летим
Остатку живота мелем да набавим
Тим ћу напитком здравље да кријепим
И студен у души полако да кравим

Прве панталоне биле су ми ћуда
Немадох на себи опанка ни капе
Тако одјевен нисам мог'о свуда
Јер жељковах дуго гаће и чарапе

То голо дјетињство било ми је бајно
Немање ми бјеше небројено благо
Сновао сам жеље и чезнуо тајно
Брао успомене и у срце слаг'о

Сад ми кажи срце гдје су игре наше
Гдје су машка и клис, чвара и цигање
Гдје нам титраци и праћке осташе
Гдје гуце, кућање и силно рвање

Чадоре и Прло бијаху ми раван
Луке и Лазови простирка за очи
Појило подница, а Кољено таван
Само природа то мога да срочи

Негдје далеко у цв'јетном откосу
Дјетињство чува успомене драге
Зове ме на Павић и сунчану Косу
Да њима напуним душевне бисаге

НАШЕ ЖИВЉЕЊЕ ПОСЛИЈЕ ДРУГОГ СВЈЕТСКОГ РАТА

Јадно смо одрастали
Више уз гашњачу него петролејку
Двоје се полагало једном кашиком
Петоро спавало у дрвеном кревету

Свитқали смо без гаћа и чарапа
Сркали сурутку и кусали скроба и таране
Ошишани ножицама и без капа
Тјерали коње у гувну прије него што сване

У школу смо полазили без плајваза и свеске
Љубили у руку кога треба и не треба
Склањали се од кише испод букве и лијеске
Ужинали понекад само сријемоша и хљеба

Ни оцу није било много лакше
 Стезале су га породичне и државне обавезе
 Једва је стижао чељадима хљеба да навакше
 Камо ли да измири све кулуке,
 порезе и прирезе

Кад су нам узимали мрс, жито
и руна вуне
Отац је псовао све по списку
Мајка је била спремна да плаче
и да куне

Понекад се предавала јауку и писку
Отац је дуван гајио усред кукуруза

Како би га сакрио од очију
државних органа
Нестанак коза је испратила мајчина суза
Бијаше то вријеме олоши
и људских погана

Тако смо живјели средином овога вијека
Ниједан кантар не би могао
ту муку да измјери
Пратила нас је патња и невоља пријека
Иако смо сви били одани,
и Богу, и вјери

БРЕМЕ СЕДАМДЕСЕТИХ

На себи носим једно тешко бреме
Срце ми зврји са мало радости
Навиру слутње, ломи ме вријеме
Примиче се доба сипљиве старости

Ишчиље живот као прамен дима
Окренуше кола ка трећему добу
Мисли ми и кости обузела зима
Далек сам животу, а све ближе гробу

Пожелим каткад небо да издерем
Отјерам облаке у ђавољу страну
Бистрином простора ожиљке да сперем
И осјетим душу сунцем окупану

Нагрижен болешћу и засићен надом
Нисам више кадар да осјетим радост
Ишибан животом и надојен јадом
Једва успијевам да поднесем старост

Снага ми је давно са зенита пала
Зрна памћења сакупљам по глави
Кућа од снова широм прокапала
Небо изнад мене престало да плави

НЕМИРИ

Кад ударе људске суше
Или неке низбрдице
Тад немири срећу руше
И нарасту несанице

Невоље ми спокој пију
Прескачу ми праг самоће
Елегије душу рију
Убијају све што хоће

Када ласте дођу с југа
У мени још зима влада
Оплоди се нова туга
И умире задња нада

ДЕРТ

Имам жену паћну и басташну
Не тражи да јој други гове
Није ми родила иблизе и фирауне
 него дјецу припсану и духом несташну
Зато је волим више од себе,
 тако ми мученице ове
Само јој не бегенишем што ме не кабули
 кад се ћефнем
 и што не грмачи к мени с раменом утјехе
Не тражим да ме поспана пијаног двори
 кад јој сан прекине топот мог Брњаша
 нити да јој лампа до сванућа гори
Тражим да умири змију под језиком
 и да не поткочује врата
 плашећи дјецу са мношћем пијаним
Ја не шлемам толико да бих нашао
 дно срчевој дуги
С мераком попијем двије судланице
 и то је довољан мелем мојој туги
Никад не трошим њену муку
 нити штрпкам продати сир и јагњад
Све да се узме, годишње попијем кола дрва
 и ситну близнад

Она је каила у животу све да укарари
Да јој жеље прокласају прије рока
Она не зна да мени понекад заиграју дамари
 па бих кидис'о на све с приједа и с бока

Јер, некад пијем због политичке климе

Некад да олакшам бреме неспокоја

Некад попијем више и кад се наузмем зиме,

а она то не разумије веселница моја

Најтеже ми пада кад ми каже

да ме је узео дилик

и да сам скинуо с вилице

Ни тада је кафпијом не називам, него јој тепам:

моја голубице

Нека ствари теку како хоће

Ја ћу увијек душу да изрибам

леденом или врућом

а кад се раскопча мјесец и посрми Шарски крш

одјездићу кући на Брњашу огрнут мјесечином

па нека ме сви називају бекријом и распикућом

ЗЛО ДОБА

Ово је доба недоба
Отрови му никад доста
Ово доба је недоба
То нам једино оста

Ово је доба тмушно
Што стеже испод гуше
Доба црно и гнусно
За расап наше душе

Ово је доба драња
Пуно екстремних клица
Доба прљавог прања
Простор за пир убица

Ово је доба уздаха
Клетви мјесто здравице
Ово је доба страха
Што цури низ ногавице

Ово је доба јада
Неморала и криминала
Доба прекланих нада
И збирка наших зала

Ово је доба биједе
Најкраћи пут до гроба
Само себи реп једе
Ово доба је недоба

ОВО ВРИЈЕМЕ

Вријеме ми још болује зебњу
Мало се нас отхрани чистотом
Увеле ми наде, пресушиле жеље
И док се рвем са животом скотом
Точак безизлаза све ме више меље

Никако да мину неспокоји душе
Да здрави говоре, а болесни ћуте
Фукари тијесна да постану врата
Да себи једном одредимо путе
У човјеку да видим комшију и брата

До јуче смо садили пелцере слободе
Срца нам рађала љубав и доброту
Све то избрисаше незвани вјетрови
Распесмо истину на срамну Голготу
У сивилу јаве губе нам се снови

Синуће ваљда звијезда љепоте
Срца да роде спокојство и љубав
Сигуран корак да више не клеца
Из живота нестану ко је кљаст и губав
У слози и миру да нам расту дјеца

ОПОМЕНА

Срца су нам златну жицу прела
Кроз вријеме љубави и слоге
Поштујући морална начела
Пролазили кроз тешкоће многе

Окрет'о се точак историје
Вазда био човјерк уз човјека
Једно сунце могло да нас грије
Нико ником није био сјенка

На смирају двадестог вијека
Несрећа нам у животе уђе
Задеси нас невоља пријека
Комшије нам постадоше туђе

Јагмећи се за комадић власти
Постадосмо рогови у врећи
Губећ' мјеру образа и части
Изгубисмо пут ка новој срећи

Кад збацимо што нам други нуди
Слога и мир биће ствари главне
Све се може ако јесмо људи
Ако су нам намјере исправне

Изнад нас се једно небо плави
Сјајне зв'језде ситно коло плету
Једна другој не раде о глави
Све су стале у небо – кревету

АМАНЕТ

Кад потрошим мог живота дане
И на груди кад прекрстим руке
Сахран'те ми кости опојане
А за себе остав'те поруке

Гроб копајте на сунчаној Коси
Одатле ћу поћи у сјећање
Нек ме прате топли парастоси
А не лелек , сузе и кукање

Изнад главе став'те бијел' знамен
Јер ми бјеху многи дани црни
Боље мермер , а може и камен
На њему ће сунчев зрак да трни

По гробу ми сијте дивљи чубор
Око одра гајите дрвеће
Копниће ме моје Косе жубор
Пјесма птица и ливадско цв'јеће

Не жал'те ме сузом ни лелеком
Окрен'те се ка нечему јачем
Умрли се бране колијевком
Завичајем и дјетињим плачем

РЈЕЧНИК МАЊЕ ПОЗНАТИХ РИЈЕЧИ

азгин — силовит, пун живота, бујан

аићан — чудан, смијешан

антреша — мјесто између два дијела товара
на самару

астал — сто (сеоски дуги сто)

бадањ — велики шупљи трупац кроз који
пада вода на воденички точак, одн. на
воденичко коло

балучити — вести, шарати везом

банути — изненада стићи, појавити се

баскија — грубо отесано танко стабло дрвета
бити у стању, моћи

бегенисати — завољети, изабрати, бирати по свом укусу

бедевија — кобила за приплод

бисаге — двострука торба од кострети или коже која
се обично пребацује преко седла или самара
или сноси о рамену

вериге — ланац над огњиштем на којем виси бакрач

вилати — носити сијено вилама (прен. запињати,
напрезати се)

врљика — одсјечен и окресан тањи дио стабла дрвета
који служи за прављење ограда

врућа -кувана ракија, грејана ракија

говити — угађати

гребени — справа с гвозденим зупцима којом
се чешља вуна

гредељ — греда на дрвеном ралу која спаја
предњи и задњи дио (од јарма до ручице)

- грмачити — одмах приступити, јурнути
ка некоме
- губав — који је болестан од губе, лепрозан;
покварен, лукав
- гурабија — колач од брашна, јаја, шећера
и масти, одн. зејтина; ситан поклон
учињен из љубави
- гуца — реквизит за чобанску игру сличну
хокеју на трави
- гуша — засјечени дио на сукненим панталонама
у предјелу кољена
- дерт — неспокојство, туга, брига
- дилиџ — безбрижност, расположење
- дивљи чубор — мајчина душица
- дубара — примитивна кровинара за становање
у току љета
- дувар — зид
- дџга — необрађена даска за буре, одн. кацу
- ђеља — оруђе којим се уравњава грубо
отесано дрво
- ђинђува — стаклени, вјештачки бисер
- ђовда — људско тијело
- ђувегија (лок. ђувеглија) — младожења, муж
- ђуда — дугачак радни капут од лаког
материјала
- евлад — пород, дјеца, потомци
- јесна — широка, пространа
- замандалити — мандалом затворити врата
или капију
- заторник — млад човјек који спава у кућеру
пored тора

зачакнути — изнутра затворити прозор
металном кукицом

звонац — врста планинске траве која послѣје
зрења звони својом круницом приликом
додира

зона — отпадак од жита

иблиз — дијете које се љути без разлога,
намћор (лок. значење)

изба — подрум

ирамче (лок. ирам) — шареница ткани на
разбоју, врста малог ћилима

исфашан — изгребан, исјечен по површини

јабана — туђина: туђа земља, туђи крај

јаглуџ — рубац, марама, марамица,
врста дара

јанџиџ — кожна торба која виси о рамену

јомуџа — свјеже помузено млијеко

џабулити — прихватити, слагати се са нечим,
одобравати

џаил — рад нечему, спреман за нешто, вољан

џалопер — миришљава биљка

џатил — крвник, убојица

џафпија — лоша жена

џачамар — штап сличан оклагџи којим
се мијеша качамак у бакрачу

џачина — отпадак од овршеног жита,
мало грубљи од пљеве

џалис — краћи комад дрвета који се у дјечјој
игри, помоћу полуге (машке), баца у даљ

џџаст — сакат

- қозалац — дио рала, гредица која повезује
гредељ са поставком тако што пролази
кроз лопарицу
- қолијер — оковратник
- қофистати се — увијати се
- қуқа — природно дрво са завинутим једним крајем
да се нешто закачи или привуче
- қућер — колибица у којој спава заторник која
се преноси и премјешта заједно са тором
- лемез — тање стабло дрвета којим се притиска
слама на крову
- лоқум — коцка шећера, ратлук
- лопарица — дио рала на чији се врх
ставља раоник
- љеса — комад ограде који је исплетен од
прућа или сакован од пармака
- машқа — палица којом се у игри која се зове
клинање баца и одбија клис
- мерақ — воља, жеља
- мочило — мјесто гдје се потапају снопови
свјеже конопље
- молуқава — мјешавина кише и снијега, дрозгавица
- музар — тор за мужу крава
- муштулуқ — радосна вијест
- навақсати — набавити, прибавити
- наглавақ-доњи дио чарапе
- налча — коњска потковица
- нақас, нақастити — наум; наумити, ријешити,
одлучити

намакач — парче метала у облику шипке
којим се поправља оштећена жица на коси
наџиве — дрвено корито за мијешење хљеба,
сандук за чување хљеба, остава за хљеб
нафака — имовина, животне потребе
нџем — влага, мемла
ножице — маказе за шишање оваца
ноћник — ноћни вјетар који служи за
вијање жита на гувну
њивити — гајити, подизати, његоват
оглав — дио улара који се ставља коњу
око главе и за који се везује поводник
одива — удата кћерка или сестра
опута — нит од уско исјечене овчје коже
пајанта — летва која повезује рокове на кући
парожак — трећи шиљак на вилама, мањи у
односу на остала два
пастув — коњ за приплод
паћна — чиста, уредна, педантна
печењак — млади кукурузни клип који се
једе пошто се испече на жару
плајваз — оловка, писаљка
плáкати — прати, испирати
повађати — по други пут тражити бика како
би остала стеона (мисли се на краву)
подати — попустити, обамрети (подале руке —
обамрле руке)
поздер — отпаци од конопље послуже трљења
полазник — онај који први дође коме у кућу
на дан Божића

попове гаће — врста пољског цвијећа

затворено- плаве боје

поставак — дио рала који клизи по земљи и који

повезује рукуницу и козалац,

као и лопарицу, са раоником

потребити — погодити правац, пронаћи нешто

инстинктивно

пријесјек — преградак за жито у хамбару

припети — привезати уз нешто

припсан — уредан у свему, виђен, угледан

кресијек — столарско оруђе оштро с обе стране

пухол — пепео од дувана

реза — уска гвоздена плочица којом се затварају

врата са спољне стране

решма — украс на плетеној одјећи

роспија — лоша жена, блудница

ручица (рукуница) — дио рала који се хвата руком

сидис — рана од самара или седла на

товарном или јахаћем коњу

сач — гвоздени поклопац на тепсији испод

кога се пече пита или неко друго јело

свиткати — ићи доста обнажен

селим — врста мирисног цвијећа

синија — низак округло сто за којим се једе

сједећи

сқинуо с вилице — необуздан, без контроле

сқроб — кувана каша од брашна

слота — ситна киша са снијегом, сусњежица,

лапавица

софра — исто што и синија

- сријемош – биљка која има сличан лист
 ђурђевку, а укус бијелом луку
срма – сребрни сјај, сребрна боја
сурутка – на кисела течност која се издваја из
 млијека после сирења
стеља – простирка испод дрвнице самара
тапија – овјерена исправа о власничком праву
 на некретнине
теџиз – дебљи дрвени обруч који се ставља
 воловима око врата и повезује са јармом за вучу
тепсија – плитка посуда од бакра у којој се
 пече пита
типац – врста траве која је веома тврда за кошење,
 вијук
титраци – округли каменчићи који се бацају увис
 и хватају у руке (чобанска игра)
трлац – горњи дио трлице са ручком
трлица – дрвена справа на којој се млати
 укисељена и осушена конопља
трмсити – трзати, одупирати се везивању
тумарати – ићи без одређеног циља, лутати
ћар – добитак, зарада, корист
ћаса – дубља округла земљана посуда
ћеса – торбица, врећица (од коже или платна)
ћеиф (ћеф лоц) – жеља, воља, прохтејев
ћефнути се – добро се орасположити у пићу
ћутеџ – батина, ударац
угржењ – пресушен
укарарити – удесити, урадити по мјери,
 намјестити како треба
урнеџ – примјерак, узорак

- урнисати — упропастити, уништити
 фаша — расјекотина на кожи
 фираун — безобразник, инација
 фрнчењаш — опанак од пријесне коже
 преплетен опутом
 фукара — неваљалац, мангуп, олош
 халақати — викати, дерати се
 цигање — врста чобанске игре
 циқ — свитање, освит
 чаир — окутњица, ливада
 чақанац — чекић за откивање косе
 чељузге — доњи дио трлице у облику
 већих корица
 чефурити — вадити нешто из средине
 чифчија — зависни, потчињени сељак
 у турском феудалном систему
 чимқано — емајлирано
 шашовац — врста украсне шиндре од које је
 урађен таван у сеоским собама брвнарама
 шенлуқ — ресеље уз пуцњаву из пушака
 шипрага — помијешане ситне жишке
 са пепелом којим се покривају
 кромпирида се пеку
 штриқати — откидати од нечега мали, ситни дио
 штругља — дрвена посуда за мужу стоке
 (крава, оваца и коза)

БИЉЕШКА О ПИСЦУ

Ја, Велибор Величковић, писац и чувар народног блага, родих се од оца Добросава и мајке Јеле, рођ. Попадић, ратног прољећа 1941. године у селу Милићу, на обронцима Голије.

У породичној кући мојих стрицева заврших четири разреда основне школе. Остатак приведох крају у згради Основне школе у Дугој Пољани.

Средњу економску школу заврших у Новом Пазару, а Филолошки факултет, групу за српски језик и књижевност, у Београду.

Име добих из језичке синтагме велики бор (вељи- бор / вели – бор / Велибор). Презиме наслиједих од предака, који га са Зете, из племена Бјелопавлића, донијеше на обале Лима, у село Његњево (Бијело Поље).

Дјед Јевто га, почетком прошлога вијека, пренесе на изворе Људске ријеке, у село Милиће и предаде мени и мојим потомцима у трајно наслеђе.

Исконски и судбински везан за свој завичај, за свој земаљски рај, у петој деценији живота отворих лирске и епске каверне и тако, преко моје списатељске руке, потекоше књиготоци. На читалачку трпезу су се изливали овим редом: Завичајне ране и мелеме (поезија, 1996.), Огњиште (поезија, 1998.), Горолом (приповјетке, 2001.), Мученик (роман, 2003.) и Кућни праг (роман, 2006.).

Окружен дивном породицом, срећан и задовољан животом, живим и стварам у Сјеници и Милићу.

